

UN GREU AVIS, SENSE VÍCTIMES, PERÒ

Habitació 5.038

Va poder ser un colós en flames. Hi va poder morir molta gent. L'incendi registrat a l'Aparthotel Meliá diumenge 19 d'abril va demostrar que l'hoteleria valenciana desobeix encara les normes de seguretat.

Ismael López

Faltaven cinc minuts per a les nou del matí. Quasi tots els clients dormien encara al Meliá, a la platja del Postiguet, i l'incendi començà a l'habitació 5.038.

Una patrulla de la policia municipal l'havia divisat, i a les 9.20, quan la direcció de l'hotel es disposava a donar l'avís, el primer tren de bombers ja hi havia arribat, amb quatre autotancs, deu homes, dues escales, el jeep de comandament i l'auxili de diverses ambulàncies privades i d'altres de l'exèrcit. Aleshores el foc ja havia cremat també l'habitació 5.501, segon focus de l'incendi, a uns trenta metres de l'anterior, però no hi hagué víctimes.

Una actuació eficaç, mitjançant escales, cistelles i helicòpters del servei de Protecció Civil, va aconseguir evacuar les seixanta persones que quedaren impossibilitades d'abandonar l'hotel pel seu compte.

A dos quarts d'onze, es registrà un altre focus, ara a la 4.122. A dos-cents metres de les primeres flames i en la cara oposada de l'hotel, sobre el moll del port. En un racó de l'apartament es descobriren restes de cadires, llibres, una prestatgeria i d'altres efectes inflamables, acumulats per calar-hi foc. Propòsit que hauria pogut assolir el seu objectiu ja que moments abans, l'aigua, l'havien tallada, unes mans graciosament macabres que van introduir la connexió de dos trams de mànega en l'interior d'un vàter. Rumb al mar.

A les onze del matí ja no hi havia cap foc. Però el cost del sinistre hauria pogut ser terrible. Sense anar més lluny, setanta habitacions danyades, vint de les quals patiren destrosses importants i deu esdevingueren cendra pura. Dos casos d'histèria i vuit clients assistits amb oxigen o tranquil·litzants fou l'afortunat desenllaç d'un incendi clarament premeditat.

Setanta mil clients ocupen al llarg de l'any l'Hotel Meliá d'Alacant. Mil trenta-sis hostes és, segons la direcció, la capacitat real de l'establiment. El

president del consell d'administració és el sacerdot navarrès **Fernando Escudero Escorza**, i el director, **Cristóbal García**. L'immoble pertany a una amplíssima comunitat de propietaris, estatals i estrangers i s'alça en un dels enclavaments daurats de la ciutat: la platja del Postiguet. Divideix aquesta platja des de fa vint anys, quan la corporació franquista d'**Agatàngelo Soler** permeté l'edificació. Sense permisos municipals, amb la ira de tots els ciutadans i ocupant il·legalment un lloc.

El mateix alcalde, **José Luis Lassaleta**, definia fa uns dies aquesta aberració: «És un edifici que el mateix Pla General prohibeix. L'estructura és ja una deficiència i no té llicència d'obertura perquè és fora d'ordenació». Des de sempre.

Vicent Chavarri, regidor de Trànsit, Seguretat Ciutadana i Protecció Civil, només va ser informat de l'incendi, eixí disparat cap a l'hotel. El regidor va poder comprovar una sèrie de coses que fallaren. Entre d'altres, que l'hotel tardàs a avisar fins a vint minuts. Foren les nostres patrulles —aclareix— les que localitzaren el foc».

Des dels primers moments la investigació es dirigí cap als ocupants de les habitacions on tingueren origen les flames. Cap als espanyols de la 5.501 i la 4.122 i cap al matrimoni suec que abandonà a les 7.30, una hora abans de l'incendi, l'habitació 5.038, camí de l'aeroport de l'Altet.

Lògicament, ja que el Meliá ha estat repetidament inclòs per ETA en els seus «plans» estivals de descapitalització turística. Així, el 25 de juny de 1980, una bomba explotà en l'habitació 5.003 de l'immoble, una altra fou desactivada entre les roques del dic hoteler el 31 de març de 1985. Un altre artefacte, enterrat en

l'arena —amb més d'un quilo de goma 2— volava el 15 de juny de l'any passat l'habitació 1.108.

«ETA ha agafat aquest hotel com a blanc, com a objectiu terrorista», diu un portaveu del govern civil d'Alacant. «Però ara no sembla un atemptat, ningú no ho ha reivindicat. El mòbil polític queda completament descartat».

Virginiano Lafuente, el governador civil, havia descartat, en efecte, aquesta hipòtesi emparant-se en els comunicats de la TEDAX, els experts en explosius de la policia nacional, els quals declararen «no haver escoltat detonacions, ni abans ni durant l'extinció de l'incendi» i que no hi havia restes «d'artefactes, enginys o objectes explosius».

Contra aquesta opinió, contra l'opinió de l'hotel —accident— i contra la creença dels tècnics municipals de bombers —provocació— hi havia la de la comissaria local de policia, evidentment defensora de la impossibilitat que el tercer focus hagués estat conseqüència casual dels dos anteriors, però disposada a suposar que l'autora de l'incendi pogués haver estat l'organització independentista Terra Lliure. L'alcalde Lassaleta no va deixar, però, de considerar que «si l'incendi fou provocat, és féu d'una manera bastant potinera».

Aquest setmanari va intentar, sense èxit, posar-se en contacte amb la direcció de l'hotel. Entossudida a desaparèixer, no fou possible contrastar les

seues tesis amb els durs atacs llançats per l'alcalde i pel cap dels bombers alacantins, dels quals parlarem més avall.

Però, en qualsevol cas, coneixem la seua versió: «Tot va ser fortuït». Aquesta ha estat la resposta a tots els interrogants que ha oferit **Cristóbal García Ramírez**, director del Meliá.

Segons ell, l'hotel va assumir el protagonisme en l'extinció dels focs: «l'incendi s'apagà sobretot amb les mànegues que hi havia als corredors de l'hotel». Veurem que no va ser així. Perquè, ¿quines mesures van trobar els bombers el matí 19 d'abril? Pràcticament cap. Ho tenien quasi tot en contra.

La Norma bàsica d'Edificació-Condicionis de Protecció contra Incendis exigeix, per als hotels amb més de 300 habitacions, la presència, entre d'altres, de les següents mesures: hidrants, columna seca, extintors mòbils cada 25 metres, ruixadors automàtics d'aigua, de pols i de gas, dos escales, megafonia, alarmes, ascensors d'ús exclusiu de bombers, senyalització, etc.

El Meliá, segons l'informe tècnic d'**Alfonso Prats**, cap executiu de bombers, incomplia quasi totalment totes aquestes disposicions. De les cinc bocamànegues de l'establiment, només en funcionaven dues. I ho feien a una pressió d'1.75 quilos per centímetre quadrat, tot i que el mínim legal és de 4.4 quilos. Amb una força així, l'aigua amb prou feines podia arribar a cinc metres. Les embocadures de les màne-

Segons la Conselleria d'Indústria, «el Meliá complia les normes legals».

gues, a més, no podien empalmar-se amb les mànegues dels seus equips per no estar homologades a un sistema universal.

En el recorregut de tota la planta, uns noranta metres, només hi havia dos extintors quan, per norma, hi hauria d'haver-ne hagut sis. I, per acabar-ho d'adobar, no s'havien revisat de feia dos anys. Una altra: per poder arribar a una punta d'evacuació s'havien de recórrer aquests noranta metres de corredor, quan, segons preveu la Conselleria, hi hauria d'haver hagut una punta cada 18 metres. Més: els dos cossos incendiats —la quarta i cinquena plantes— no tenien eixida d'evacuació i la porta d'accés a l'eixida d'emergència del bloc incendiats estava tancada amb cadenes i cadenat.

«Difícilment anem a un lloc podent començar bé des del principi», diu **Alfonso Prats**. «Però, en el cas de l'hotel —recorda—, quasi tot va estar en contra nostra. El Meliá —explica— està inclòs en el grup tercer de les normes i hauria de comptar, evidentment, amb un Pla d'Emergència. Però el Pla, no és que no funcionàs, ¡és que no existia!».

A tot això cal afegir els agreujants que l'edifici «no tinga columna seca, una columna amb l'aigua a una pressió de 14 atmosferes, amb la qual podríem haver actuat fabulosament. I les poques condicions que reuneixen els voltants de l'edifici. Per la façana de ponent és impossible actuar, no hi podem utilitzar escales, i per la de llevant es pot, però no sense dificultats. D'altra banda, si arriba a fer una mica de brisa forta, potser l'helicòpter no hauria pogut descendir a la terrassa i aleshores...». M'és val no pensar-ho.

D'altra banda, «tot i que la direcció va assenyalar que hi havia escales d'emergència, ¡deuen haver desaparegut!». I una de les possibles dóna a la cuina. «De sensors, que jo sàpia, tampoc no n'hi ha». Tot perfecte per a una tragèdia que, ara, ha passat de llarg.

García Reche, conseller d'Indústria, Comerç i Turisme, no ha compartit públicament l'informe d'**Alfonso Prats** i els tècnics de bombers: «els únics que aquesta Conselleria admet són els elaborats pels seus propis tècnics», ha dit. I va declarar que davant una revisió realitzada per aquesta institució el 2 de juny de 1986, el Meliá «complia amb les 36 normes legals exigides».

«Jo he d'emetre dictamen com a tècnic municipal, independentment del que diga el conseller i el seus tècnics, i passar-lo a l'alcalde —diu **Prats**. El que vam veure allí —i assenyala la seua carpeta— és ací dins. I aquest serà el nostre informe». «No podem callar el que hem pogut constatar», afirma en el mateix sentit el regidor **Vicent Chavarri**. «La fallada ben bé podia haver estat en aquells informes tècnics».

Dels 1.300 hotels enclavats al llarg del País Valencià, a penes un tres per cent complien en 1983 —any del traspàs de transferències— les Normes. I encara el 1987, queden fora de la llei més del 40 per cent. Segons les xifres oficials. El cas alacantí es encara més greu. Segons **Alfonso Prats**, «el 80 per cent dels hotels d'Alacant incompleixen les instruccions contemplades en les normes bàsiques. Cosa més greu encara si tenim en compte que «la llei no ofereix retroactivitat i, per tant, no obliga els edificis alçats amb anterioritat». □

